

В даному випадку можливе існування на ринку двох конкурентів: правоволодільця та ліцензіата);

- невиключна ліцензія (кількість ліцензіатів не обмежується, окрім того за ліцензіаром залишається право використання об'єкта у визначеній сфері. В разі отримання такого дозволу на ринку існує одночасна конкуренція ліцензіара та необмеженої кількості ліцензіатів з аналогічними правами.) [4, с.1].

Однак, перелік вищезазначених видів договорів не є виключним, адже у п.3 ст.1108 ЦК України вказуються перелічені види та вказівка: «а також іншого виду, що не суперечить закону» [1].

Важливо відзначити, що О.В. Дзера зазначає, що ліцензія (письмовий документ-дозвіл без укладення письмового договору), як правило, видається на право використання таких творів, як комп'ютерні програми чи електронні бази даних, а з метою надання прав на використання літературних письмових творів укладається ліцензійний договір. Останній може передбачати право ліцензіата видавати (укладати) субліцензійний договір, за яким субліцензіат надає іншій особі (субліцензіату) субліцензію на використання об'єкта права інтелектуальної власності. У цьому разі відповідальність перед ліцензіаром за дії субліцензіата несе ліцензіат, якщо інше не встановлено ліцензійним договором [5, с.3].

Отже, підсумовуючи вищезазначене, договори у сфері інтелектуальної власності мають відповідати загальним цивільно-правовим вимогам, установленим для договорів. Саме наявність ліцензійного договору у підприємницькій або іншій діяльності має важливе значення для правового регулювання цивільно-правових відносин між їхніми суб'єктами. В тому числі, ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності має велике значення як джерела нарощування експортного потенціалу України та виходу на світовий ринок, а отже, дана тема є актуальною не тільки для вітчизняного законодавства та його суб'єктів, але й для здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Бібліографічні посилання:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. ст.356.
2. Кирилюк А.В. Особливості ліцензійного договору на використання об'єктів інтелектуальної власності / URL: <http://www.apdp.in.ua/v43/17.pdf>.
3. Недогібченко Є.Г. Ліцензія на використання об'єктів інтелектуальної власності / URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2793/tezypoltavanedogibchenko29022016.pdf>.
4. Бабійчук А. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності / URL: http://dominanta.od.ua/news/licenzija_na_vikoristannja_ob%99ekta_prava_intelektualnoi_vlasnosti
5. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина / URL: <http://westudents.com.ua/glavy/73375-ltsenzya-na-vikoristannya-obkta-prava-ntelektualno-vlasnost.html>

Білоус Юлія Олександрівна,

студентка четвертого курсу
юридичного факультету Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Новосад Анастасія Сергіївна,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
юридичного факультету Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТЮ СУДДІ

З прийняттям Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» [1], з'явився новий для цивільного

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЦИВІЛЬНОГО,
ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

процесуального законодавства України правовий інститут – процедура врегулювання спору за участю судді.

Дослідженням правового регулювання спору в Україні присвячено чимало робіт вітчизняних вчених, серед яких можна виділити праці Н. М. Грень, З.В. Красіловської, Н. А. Мазаракі, М. Я. Поліщук, Л. Д. Романадзе та ін. Однак, варто звернути увагу, на те, що врегулювання спору за участі судді, на даний період часу, не висвітлювалося в наукових роботах відомих вітчизняних вчених.

Можливість примирення сторін спору в судах через досягнення взаємоприйняттого рішення за сприянням судді завжди була відома як вітчизняному, так і зарубіжному цивільному процесу. Тоді як спосіб урегулювання спорів не є основним завданням цивільного судочинства. Так, ч.1 ст. 2 Цивільного процесуального кодексу (ЦПК) України визначає, що завдання цивільного судочинства – це справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави [2].

Згідно ч. 1 ст. 203 ЦПК України, передбачено дві форми проведення врегулювання спору за участю судді – спільні та закриті наради. Спільні наради проводяться за участю всіх сторін, їх представників та судді. Закриті наради проводяться за ініціативою судді кожною із сторін окремо.

Крім того, ч. 2 ст. 203 ЦПК України суддя спрямовує проведення врегулювання спору за участю судді для досягнення сторонами врегулювання спору. З урахуванням конкретних обставин проведення наради суддя може оголосити перерву в межах строку проведення врегулювання.

Нормами цивільного процесуального законодавства передбачено, що врегулювання спору за участю судді проводиться за згодою сторін до початку розгляду справи по суті. Тобто під час підготовчого засідання може бути вирішено питання щодо згоди сторін взяти участь у даній процедурі. Якщо сторони погодяться врегулювати спір за участю судді, останній виносить відповідну ухвалу. ЦПК України не містить жодних обмежень щодо змісту такої ухвали.

Слід відзначити, що цивільний процесуальний Закон визначає чіткі строки проведення врегулювання спору. Зокрема, спір повинен бути вирішений протягом розумного строку, але не більше тридцяти днів з дня постановлення ухвали про його проведення.

Формат врегулювання передбачає проведення спільних нарад судді зі сторонами. Такі наради проводяться за участю всіх сторін, їхніх представників та судді. Водночас ЦПК України передбачає, що сторони мають право брати участь у таких нарадах у режимі відеоконференції.

На початку проведення першої спільної наради з врегулювання спору суддя роз'яснює сторонам мету, порядок проведення врегулювання спору за участю судді, права та обов'язки сторін. Під час проведення спільних нарад суддя з'ясовує підстави та предмет позову, підстави заперечень, роз'яснює сторонам предмет доказування щодо категорії спору, який розглядається, пропонує сторонам надати пропозиції щодо шляхів мирного врегулювання спору та здійснює інші дії, спрямовані на мирне врегулювання сторонами спору. Суддя може запропонувати сторонам можливий шлях мирного врегулювання спору. При цьому під час проведення врегулювання спору суддя не має права надавати сторонам юридичні поради та рекомендації, надавати оцінку доказів у справі.

Конфіденційною є інформація, отримана будь-якою зі сторін, а також суддею під час проведення врегулювання спору. А також, під час проведення врегулювання спору за участю судді протокол наради не ведеться та не здійснюється фіксування технічними засобами.

За необхідності до участі в нарадах залучається перекладач. Перекладач попереджається про конфіденційний характер інформації, отриманої під час проведення врегулювання спору за участю судді.

Відповідно до Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі досудового розгляду» від 12 червня 2009 р. № 5 пунктом 3 встановлено, що з метою врегулювання спору до судового розгляду суди повинні з'ясовувати, чи не бажають сторони укласти мирову угоду. При цьому Пленум Верховного Суду України зазначив, що суди повинні вживати дієвих заходів для примирення сторін і врегулювання спору до судового розгляду, дотримуючись при цьому об'єктивності й неупередженості [3].

У свою чергу введення в цивільний процес України такої примирної процедури, як врегулювання спору за участю судді, викликало жваву дискусію в юридичному середовищі та на

сьогодні активно критикується й обговорюється. Зокрема, виникає питання щодо сутності та правової природи вищезазначеної процедури, у тому числі про можливість кваліфікації зазначеного інституту як своєрідної моделі присудової медіації у вітчизняному цивільному процесуальному законодавстві.

Дискусійним є те, що всі «за» та «проти» нової процедури лежать як у площині активної ролі суду в процесі врегулювання спору, так і в співвідношенні понять «медіація» та «врегулювання спору за участю судді», які фактично не є тотожними.

Метою врегулювання спору за участю судді є виключно спроба вирішити спір між сторонами на початку цивільного процесу з економією часу й коштів як сторін, так і держави, а також із можливістю розглянути варіанти вирішення спору. При цьому суддя, на відміну від медіатора, може запропонувати сторонам можливий шлях мирного врегулювання спору.

Варто звернути увагу, на розмежування процедури врегулювання спору за участю судді в цивільному процесі України від консиліації, яка є подібною до медіації, самостійним способом альтернативного вирішення спорів, адже є також добровільною, конфіденційною, гнучкою, зорієнтованою на інтереси сторін процедурою вирішення спору за участю нейтральної особи – консиліатора (примирника). Схожість процедури врегулювання спору за участю судді з консиліацією полягає в тому, що як у ході узгоджуваного примирення консиліатор має право запропонувати сторонам варіанти вирішення спору.

Отже, врегулювання спору за участю судді за новим цивільним процесуальним законодавством України необхідно розглядати як один із видів (типів) медіації. Не дивлячись на свою специфіку та особливості проведення, цьому виду врегулювання спору властиві основні ознаки медіаційної процедури. Вбачається, що закономірним результатом розвитку цивільного процесуального законодавства є поява судової медіації (врегулювання спору за участю судді).

Бібліографічні посилання:

1. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 15 грудня 2017 р. № 2147-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-19>.
2. Цивільний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 1 лют. 2018 р.: (офіц. текст). К.: ПАЛИВОДА А. В., 2018. 268 с.
3. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі досудового розгляду: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 2009 р. № 5 / Верховний Суд України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-09>.

Булана Ілона Олександрівна,

студентка другого курсу магістратури юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Новосад Анастасія Сергіївна,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ В ЦПК

Актуальність даної теми полягає в тому, що оновлення нормативно-правових актів на арені юриспруденції в Україні відбувається дуже швидко і практика не встигає співпрацювати з теорією, тому це є глобальною проблемою на сучасному етапі.

Інститут доказів і доказування є невід'ємною складовою внутрішньої системи будь-якої процесуальної галузі права, адже регламентує суспільні відносини, що опосередковують порядок встановлення наявності або відсутності обставин, які мають значення для вирішення справи. За